

Kristus, teine Adam.

Lühike seletus

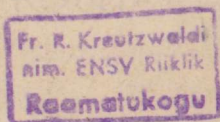

Kristuse suurest äralunastamise tööst.

Almal oli Kristuse sees ja lepitas
maailma iseenesega ära.

2. Korint. 5, 16.

A. F. Maudkep.

99987

Tallinnas,

Lindsorsi pärijate juures trükitud.

1869.

Von dem Esländischen Evangelisch-Lutherischen Consistorio wird hierdurch attestirt, daß in nachstehendem Manuscripte nichts wider die heilige Schrift und die symbolischen Bücher der Evangelisch-Lutherischen Kirche enthalten ist.

Neval, Dom, den 3. April 1869.

General-Superintendent Wold. Schulz.
Vice-Präses.

Nr. 311.

Rud. Hörschelmann, Secr.

Von der Censur gestattet. — Neval, den 9. April 1869.

Eestkõne.

Kõik usu õpetuse raamatud keewad Piiblist, sest igawesest jumalikust hallikast wälja; nõnda ka see pisutene on Piiblist wälja keenud; tema sees on meie äralunastaja suur töö, mis wanas testaments kuulitud ja ues testaments sündinud ja jutustud, kõik lühidelt kokku wõetud ja äraseletud. Siin juures on mul mõned Saksakeele hallikad abiks olnud. Pikka eestkõnet ei ole selle pisutesele tarwis.

ISsand! meie äralunastaja ise andku, et see raamat head wastuwõtmist leiab ja suurt kasu saadab neile, kes tõsised ISsanda ootjad on. ISsand andku oma õnnistust seia juure rohkesti.

A Mistus, teine Adam.

Aga kui aeg täis sai, siis läkitas Ilmal oma Poja, et Ta pidi naesest sündima ja käsu alla saama, et Tema neid, kes käsu al olid, pidi äralunastama, ja et meie pidime laste õigust saama (Kal. 4, 4. 5.) See Sõna sai lihaks, ja wõttis kui ühes majas meie seas elada, ja meie nägime Tema auu, kui IIsast ainusündinud Poja auu, täis armu ja töt (Johan. 1, 14.) See igawene Ilmala Sõna, kelle läbi taewas ja maa on loodud, ilmus maailma sisse, et maailma peasta ja igawese täiuse sisse saata. See esimene sündinud, enne kõik looma, nägemata IIsa pilt ja täis kaju, sai inimeseks: kõige auu ja walitsuse IIsand sündis alwa fulase põlwe sisse ja sai kõikis meie sarnatseks, aga ilma patuta. Ja kuidas iitsford, kui Ilmal inglite langmise läbi tühjaks ja paljaks saanud maad ueste rajas, Ilmala lapsed ühes õiskasid ja hommikutähed röömuga karjusid, nõnda õiskasid ka nüüd, kui teine Adam, inimese suga ja maa äralunastaja ilmus, pühad inglite koorid (Ent. 2, 10—14.), ja pidasid röömupüha kõik taewased walguse kehod (maailmad); ja täht, ue sündinud maailma kuninga näituse märk, juhatas Betlemma lanta, kus räkimata ime oli sündinud (Matt. 2, 2e.)

Kui teine Adam (Rom. 5, 12—21. Korin. 15, 22.), ja inimese suga uendaja ja parandaja astus Tema maailma sisse, et Ilmala igawest armu nõu, mis inglite ja inimese langmise läbi oli ärarikutud, oma ettesäätud auuliku määrale ja täiuse sisse saata.

Kõik, mis inimene patulangmise läbi oli ärariktunud, pidi Tema äraparandama ja heaks tegema; — ja ilma lõpmata jummaliku täieks kasvamisest, mis inimese sugu ja maad igawese õnnistuse ja täiuse sisse pidi saatma, ehitas Tema jälle ülesse.

Inglite ja inimese läbi oli õige ühendus looduse sees ärarikutud, seda pidi Tema äraparandama ja ueste ülesehitama, ja kõik terwet loodust, inimese sugu ja inglid, Jumala igawese ettepeetud nõu, määra ja täiusele saatma.

Et seda kõik ülesehitada, astus Tema, kui uus ja püha, ilmalõpmata elu täiussega täidetud liige, naesest sündimise läbi inimese sugu sisse. Kõik inimese sugu haigused tulid selle ue liikme peale, aga said Tema lõpmata elu wäest ja täiussest katki murtud ja ärawõidetud. See läbi sai Tema terwe inimese sugu Beaks ja südameks; ja kuidas enne kõik inimese sugu haigused ja waewad Tema peale käisid, nõnda käib nüüd pärast Tema wõitu kõik wõidu wägi terwe inimese sugu peale; uus elu weri, mis Tema sees, inimese sugu südamele oli walmistud, jookseb Tema elu wäega iga inimese sugu liikme sisse, ja iseäranis weel nende sisse, kes Temaga, kui oma Peaga ühendud on; aga kõik teised liikmed, kes ennast selle kalli Pea ja südamega ei ühenda, surewad ja langewad ära (Johan. 15, 4—5). Kuidas meie kõik lihaliku sündimise läbi oleme Adamast sündinud, nõnda peame waimulikult Kristusest sündima ja kõik Tema õigusest ja õnnistusest osa wõtma; Temaga, kes meie õnnistuse ülem saatja, kes meie eest, meie ees ja meiega seltsis sõdib ja wõidab, peame meie kõik läbitungima, Tema järeלקäima sõdimises ja wõitmises, ja peame wiimaks Temaga suure auu sisse ülendud saama, kui Ta üks kord jälletulleb.

Tema astus esimese Adama asemele, terwe inimese

fugu sisse ja inimese sugu asemele; Tema tegi, mis meie oleksime pidand tegema, aga mitte ei võinud teha, sest et meie patused oleme; Tema kannatas, mis meie oleksime pidand kannatama, aga meie kannatamine, ei oleks võinud ei igawestki meid päästa, waid oleksime pidand igawese hukatuse sisse jääma. Tema on üht igawest äralunastamist leidnud. Sest oma surma läbi on Tema üht teenistust ettetoonud, mis seepärast, et Tema jumalik olemine ka kannatas, igaweste wäärt on, ja ka meie ilmalugemata pattu ja wõlga äratasub ja lepitab; — oma ülestõusmise läbi on Tema elu ja hukkaminemata põlwe walge ette toonud, mis seepärast, et see Tema jumalikust olemisest wälja keeb, kõik haiged parandada, nõdrad wägewaks teha ja minestuse seest elule ja wõitmise wäele äratada võib. Oma surma läbi on Tema meie surma astelt kakkimurdnud, sest surma astel on pat; — oma ülestõusmise läbi on Tema meie ülestõusmisele teed walmistanud; — oma taewaminemise läbi on Tema meid suure auule ülendanud; — Isa paramal käel istudes maailma walitsemise läbi täidab Tema meie äralunastamist, saadab taewast ja maad, inimesi ja inglid Ilmalast ettesäätud määra ja täiuse sisse. See läbi saab inimesesugu siis ka seda seisust ja paika terve looduse sees jälle kätte, mis tarwis Ilmal teda loonud ja säädnud oli.

Kui see auu Isand inimeseks sai, oli Tema jumaliku nägu enesest ärapannud (Wilib. 2, 6—8.), aga kui Tema taewa läks, astus Ta jälle jumaliku auu ja wäe sisse. Kui Ta maapeal elas, kandis Ta meie patuse ihu nägu ja sarnadust oma külges (Rom, 8, 3.), aga äraseletud ihuga tõusis Ta hawast üles, ja sellesama äraseletud inimeseihuga istub Tema — liha meie lihast ja luu meie luust — Isa paramal käel. Sel ajal, kui Tema maa peal elas, wõttis

Tema jumalik olemine kõigest Tema alwast ja sulase põlwest, s. o. inimese olemisest osa; nüüd Jsa paromal käel istudes, wõtab Tema inimese olemine kõigest igawesest auust ja wäest, s. o. igawesest jumaliku olemisest osa. Ta on Jumalinimene.

Tema on meie wend (Hebr. 2, 11), kes maailma walitseb, Tema on see inimene JEsus, kes on kohtumõistja elawate ja surnute üle. Ta ei ole mitte tõsine Jumal üksi, waid ka kui tõsine inimene, kes taewast ja maad walitseb; aga ka meie eest palub, ja meie äralunastamist täieks saadab.

Suba Tema maapealses elus, inimese Poja sulase põlwes, andis Tema, kui äralunastaja täielise äralunastamise käeraha ja hakatust oma imetegude sees inimese sugu kätte, mis Tema kui kõrgeste auustud inimese Poeg, kunni selle maailma ajaliku aja lõpetuseni saab ülesehitama. Tema imeteud olid kõik selle parandamiseks ja ülesehitamiseks, mis esimene Adam ja terve inimese sugu oli ärarikund. Patu läbi on inimene walitsust üle kõige maa, mis temale ja tema sugule oli kinnitud, ärakautanud, ja õiget ühendust waimu ja looduse wahel ärarikkunud. Häda, haigus, walu ja surm on looduse elu sisse tunginud. Inimese Poja töö oli nüüd see, seda sinast ärakadunud walitsust jälle oma endise auu sisse tagasi saata ja ueste ülesehitada, kõik patu wõimust ärakautada ja õiget ühendust waimu ja looduse wahel jälle auulikult ülesehitada. Kõik Kristuse suur äralunastamise ja äraparandamise töö, nii hästi inimesesugu kui looduse sees, võib ja saab oma kõige auulikumat ja täietat täiust wast selle sinatse maailma ajaliku aja lõpetusel oma kätte, s. o. siis, kui see uus elu, mis Kristus inimese sugu sisse istutas, saab läbitunginud ja kõik inimese sugu täitnud; — aga see esimene äraparandamise hakatus astus juba inimese

Boja maapealse eluaegas, kui käeraha ja eespilt sisse. Tema waigistas oma wägewa sõnade läbi, kui Ta ütles: „ole wait ja waga“, ähwardawad ja mäsajad mere laened, tunnistuseks, et Tema ükskord kõik looduse haawad ja elu saab äraparandama ja terwekstegema; Tema andis kätstu looduse toiduse wägedele, muutis wet wiinaks, ja söötis pisut leiwaga peale wiis tuhat inimest; — Ta parandas kõik haigused, äratas furnud üles, tunnistuseks, et Ta ükskord kõik surma wäge saab täieste tühjaks tegema; Ta murdis kõik hirmust pimeduse würsti wäge, mis sel ajal kurjast waimust waewatud inimeste sees kõigenam walitses, katti, tunnistuseks, et Ta oli tulnud pimeduse würsti teud ärarikkuma ja tühjaks tegema.

Ja kuidas Tema taewa läks, nõnda saab Tema üks kord jälle tulema (Ap. teg. 1, 11), taewa pilwede peal, sure jumaliku auu ja wäega, kohut pidama elawate ja furnute peale, ja taewast ja naad igawese täiuse sisse saatma. Tema läks ülesse, nõnda kuidas Ta töutas, meile aset walmistama (Johan. 14, 2). Nse on walmistud, kui Tema jälle tuleb, omakõid igawese rahu ja õnnistuse sisse wiima.

Surma ja ülestõusmise läbi oli maapealne äralunastamise töö täidetud ja lõpetud. Kristus oli õnnisust üles ehitanud ja armuannid wälja jäganud ja täadnud, mis läbi igaiüks, kes ennast mitte meelega kõwaks ei tee Jumala armu wastu, võib õnnistust kätte saada. Siis läks Ta taewa, suure auu sisse tagasi, mis Taal oli olnud Isa juures enne maailma asutamist.

Walguse södimine pimeduse wastu ei ole maa pealt weel mitte äralõpnud, waid päris södimise plats on ikka weel maa peal. Ehk küll Kristus taewa läks, siiski ikka on Tema meie eelsõdija ja meie saatja pimeduse wastu södimises; jah nüüd Ta on see wast kõige täiemal kombel.

Sel ajal, kui Tema ise taewas on meile aset walmistamas, on Tema meile rasket sõdimist saadnud pimeduse würsti wastu, sest JSand ei ole mitte rahu, waid mööka tulnud maa peale tooma (Matt. 10, 34.), s. o. mitte niisugust rahu, mis weel wae-walisem oleks, kui see kõige õnnetum sõda, waid mööka sõdimiseks, et pärast rasket wõitlemise üht suurt wõidu, röömu, mis magusam on, kui kõik maailma rööm, wõiks kätte saada. Ilmala sõja riistadega peame pimeduse würsti kurjuse wastu sõdima (Ewef. 6, 10—17.). Saadana nõu ja tahtmine, kõige oma wäega, on nüüd see, et ta saaks õnnistuse ülesehitamist ja kätteand-mist, nii palju kui wähegi weel arwab wõimalik ole-wad, üsna ärarikkuda ja tühjaks teha; seepärast käib ta kui „mõiraja lõukoer ümber ja otsib keda wõiks äraneelda“ (1. Pet. 5, 8.); aga „seiske tema wastu“, ütleb kiri, „siis peab ta põgenema“ (Zak. 4, 7.).

Teiselt poolt on aga Ilmala inglid ka igal ajal walmis wagašid faitsuma pimeduse wäe wastu. Eht kül nende nähtaw illumine pärast Apostlite aega äralõppes, sest risti kogudus oli kindlaste õnnistuse kalju peale kinnitud ja rajatud, seepärast ei olnud siis ka enam nähtawaid näitusi ja imetähti tarwis, siiski on nemad teenijad waimud, wälja läkitud nende teenistuseks, kes õnnistust peawad pärima (Hebr. 1, 14.).

Uga üks kord, kui maailma täieks kaswamine oma ettesaatud määra on käte sanud, ja JSand jälle tulleb, siis sawad inglid Tema auupaistusega ehitud olema, ja nemad on siis JSanda tahtmise korda saatjad.

Selle suure pääwani kaswab ka umbrohi, mis waen-lane külwas, nisudega ühtlase ülesse; sest kõik peab täieksaama ja küpseks kaswama, nii hästi Ilmala-riik, kui ka saadana riik. Pimeduse riik saab oma kõige hirmsamat kurjuse täiust Kristuse wastase walituse ajal kätte, ja kui ta seda on kätte sanud,

siis kautab Iſand tema suurt wäge ja wõimust ja ka teda ennast oma suu Waimuga ja oma tulemise ilmumise läbi.

Pärast suurt waewa ja wiletsuse aega, mis Kristuse wastase ajal wäga suur on, tuleb see aeg kätte, mil Iſmalariik oma kõige suuremat ja auulikumat maapealset täiusi kätte saab. See sünnib tuhande aastase rahuriigi aegas, mil saadan kinni on pandud (Johan. IIm. 20, 1—6.). Pärast seda, tuhande aastase rahuriigi lõpetusel, tuleb wiimse wõitlemise lühike aeg, mil lahti lastud wana madu weel wiimist korda sõpleb, enne kui ta jõud igaweste lõpeb. Siis tuleb meie wanem wend Iſus saadana wäge kautama ja igaweste tühjaks tegema, furnuid üles äratama, wiimist kohut pidama, taewast ja maad uendama ja igawese täiusse sisse saatma. Oh seda rõõmu! meie wanem wend Iſus on nii suure asjade korda saatja.

„Wäga õnnis on see
kes Iſandat alati ootab.“

